

piątek, 03.04.2026

Dziś Wielki Piątek

Upamiętnienie Męki Pańskiej

Wielki Piątek w Kościele katolickim jest jedynym dniem w roku, w którym nie odprawia się mszy św.; to dzień najgłębszej żałoby w Kościele. Wyraża ją liturgia Wielkiego Piątku, która jest pamiątką męki i śmierci Jezusa Chrystusa na krzyżu.

Centrum liturgii wielkopiątkowej jest uroczysta adoracja krzyża - adoracja Syna Bożego, który oddał życie za zbawienie wszystkich ludzi.

W kościołach katolickich przygotowuje się Groby Pańskie i odwiedza je. Nie odprawia się w tym dniu mszy św., jedynie po południu celebrowane jest nabożeństwo, podczas którego śpiewa się pieśni o krzyżu i tajemnicy Komunii Świętej. Czytane są odpowiednie fragmenty Pisma Świętego.

Bywa też, że odtwarzane jest całe kalwaryjskie misterium Męki Pańskiej, po którym wierni czuwają przy symbolicznym Grobie Jezusa aż do Wielkiej Nocy.

Nabożeństwo wielkopiątkowe rozpoczyna się liturgią słowa, w której naczelne miejsce zajmuje opis Męki Pańskiej według św. Jana. W tym dniu wierni koncentrują się na rozważaniu biblijnego opisu Męki Pańskiej i śmierci Chrystusa na Krzyżu, a następnie na adoracji i uczczeniu Krzyża Świętego. Liturgia podkreśla bardziej chwałę odkupienia przez Krzyż niż poniżenia przez Mękę.

W uroczystej modlitwie powszechnej Kościół stara się w tym dniu pamiętać o wszystkich. W sposób szczególny wierni modlą się o zachowanie pokoju na świecie, za starszych braci w wierze (Żydów) oraz rządzących państwami.

Wielki Piątek jest w całej Polsce dniem skupienia, powagi, wzmożonej pobożności i gorliwych praktyk religijnych. Jest także dniem ścisłego postu. Zgodnie z zaleceniami Kościoła, należy zrezygnować w tym dniu nie tylko z jedzenia potraw mięsnych, ale również zachować post co do ilości spożywanych pokarmów: tylko raz w ciągu dnia można zjeść do syta.

Niektóre bardzo pobożne osoby przez cały ten dzień dobrowolnie wstrzymują się od jedzenia i picia lub piją tylko czystą wodę i spożywają trochę suchego chleba.

W ostatnich latach na ulicach wielu polskich miast odprawiane jest nabożeństwo Drogi Krzyżowej. W Warszawie Droga Krzyżowa rozpocznie się o godz. 20 i przejdzie ulicami Starego Miasta.

Pierwsze liturgiczne obchody Wielkiego Piątku odnotować można w starożytnej Jerozolimie. Wierni gromadzili się przed wschodem słońca przed kolumną biczowania, a później przy grobie, by adorować drzewo Krzyża.

W odniesieniu do Rzymu pierwsze opisy celebracji Wielkiego Piątku pochodzą z VII w. Pierwszy typ liturgii sprawowany był przez papieża w kościele św. Jana Jerozolimskiego i obejmował odczytanie opisu Męki Pańskiej wg św. Jana, modlitwę powszechną i procesję z relikwiami krzyża.

Drugi typ liturgii był sprawowany w licznych kościołach prezbiterialnych, obejmował lekturę Pisma, adorację krzyża i komunię św., konsekrowaną wcześniej. Ten typ liturgii upowszechnił się w średniowieczu w całej Europie.

W późniejszych wiekach upowszechniło się przenoszenie Najświętszego Sakramentu do grobu Pańskiego. W XIX wieku na terenach dawnej Rzeczypospolitej groby Pańskie w kościołach zaczęły nabierać także patriotycznego wymiaru.

Wielki Piątek to jeden z dwóch dni w kalendarzu liturgicznym, kiedy wiernych obowiązuje post ścisły. To szczególny rodzaj pokuty i zadośćuczynienia. Oprócz Wielkiego Piątku post ścisły obowiązuje jeszcze w Środę Popielcową. Wierni mają tego dnia powstrzymać się od spożywania pokarmów mięsnych, a także ograniczyć się do spożycia jednego posiłku do syta i dwóch niepełnych. Post ścisły obowiązuje wszystkich pełnoletnich do rozpoczęcia 60. roku życia. (PAP)

skz/ par/

Źródło:

<https://dzieje.pl/dziedzictwo-kulturowe/wielki-piatek-w-kosciele-katolickim-upamietnieniem-meki-panskiej>

<https://zwycieska.czest.pl/wielki-piatek/> (grafika)